

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
in Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbătă.

Copiii nimănu.

La sate cresc pe neobservate. Sunt de regulă orfani și îi ține din milă cutare rudenie. Astfel cunosc ei numai amarul lumii aceste. Mai sunt și de aceia, cari nici nu văd satele. Cresc afară la hodăi. După ciurzile de vite, ca ajutători, ca strungari, satul îl cunosc numai din poveste. Biserica o văd pe din afară, de școală aud, ca de un local unde copiii sunt supuși chinurilor celor mai cumplite. Sunt spărioși și neîndemânatici și mai bine să simt afară în codru ori pe dealuri, alergând după vite. Un singur local le e și lor cunoscut, acela de care aud mai mult vorbindu-se — crîșma. Alcoolul și tăbacul e plăcerea lor din cea mai fragedă tineretă. Rugăciuni nu știu, pe Dumnezeu îl simt numai când tună și trăsnește pe văile, unde își pasc vitele. Societatea, în care își petrec zilele e tot așa de sălbătăcită sufletește. Astfel sunt osândiți de toată lumea a se coborî până în adânc în noroiul, care îi înghite pe neobservate, fără ca cineva să se gândească, ca să-i scape, să-i mântuiască.

Când is mari și capabili de lucru, sunt și mai nebăgați în seamă. Nime grije nu le are. Stăpânul, unde slujesc grijește, ca cel mult să nu fure, încolo, dacă au brațele muncitoare corespunzătoare, fie bețivi, decăzuți, stricați — nu le are grije.

La orașe e și mai trist. Aci cresc la periferii. Vițiul și păcatele sunt hainele cotidiene, care îi îmbracă. Cei mai mulți sunt numai un rău pentru ei, sunt o primejdie pentru societate. Nimica sfânt nu cunosc. Nu cunosc datorie, nu milă, nu etusiasm, nu ideal. De biserică vorbesc ironic, de Dumnezeu nu se

tem, școala o desprețesc, vârtutea nu o cunosc. Vițiul le-a ruinat de mici încă sănătatea corpului, păcatul le-a deschilibrat sufletul. Și dacă ar vrea se scape de această perire, cine e acela, care să-i dea mână de ajutor?

Iată pentru ce am salutat noi la timpul său idea aceea minunată a câtorva oameni entuziaști de aici din Blaj, cari s'au hotărât, ca pe acești copiii ai nimănu să-i readucă pe calea adevărului, a vârtuții, a mântuirii. Încă în anul trecut s'au angajat câțiva profesori și oameni de inimă, cu fratele Ștefan Roșian în frunte, ca să adune în dumineci și sărbători servitorimea, muncitorimea și pe toți aceia, cari se cred pe sine desmoșteniți, și să le predice cuvântul Evangheliei în catedrala din Blaj. Și opera aceasta de regenerare, care în urmările ei e de o importanță enormă, azi își are deja rezultatele ei.

În biserici se ivesc tot mai mult figuri, cari altădată erau primejdia și rușinea ulițelor. Oameni prăpădiți și decăzuți, cari nu știau că mai e pe această lume scăpare și pentru ei, își pleacă azi fruntea și genunchiul îndurătorului Isus, care a suferit atâta pentru păcatele lumii. „Veniți la mine, toți aceia, cari sunteți împovărați și eu vă voi ușora pe voi”.

Ce credeți, frați preoți, oare nu a sosit timpul, ca în zilele aceste ale sfântului post să adunăm cu toții pe acești copii ai nimănu și să-i luminăm, ca să știe, că dacă lumea îi desconsideră, Isus, păstorul cel bun îi chiamă la sine? Ca să le spunem, că Isus a murit pentru toată lumea, ca să învieze pentru toți. Ca să le îndreptăm în acest sfânt post privirile lor rătăcitoare către acel punct fix, carele este Isus Hristos, care este mângăierea celor ce plâng, scutul celor părăsiți. Dacă o acțiune de

regenerare se impune azi pretutindenea, e aceasta cu atât mai necesară aci, unde copiii nimănu nici nu pot avea altă scăpare, decât biserică.

Iată pentru ce credem noi, că a sosit vremea frați preoți, ca să ne îndreptăm cuvântul nost către voi și să vă rugăm pe toți deopotrivă, dar mai ales pe cei dela orașe: Căutați prilejul potrivit și adunați în jurul vost pe acești exilați din societatea mare. Predicați-le evanghelia, spunete-le căile mântuirii, smulgeți-i de pe marginea prăpastii, care altcum îi înghite. Părinții nostri au trecut prin alte vicisitudini și n'au perit. Cine i-au mântuit pe ei? Biserica și frica Domnului. Dați acest toiag de mântuire și acelor, cari scut la oameni nu află, ca să nu piară nici ei, ci să fie vii.

Impotriva libertății de presă.

O foaie din Viena aduce știrea senzațională, că guvernul unguresc actual va prezenta în 5 Maiu, la redeschiderea dietei, un proiect de lege, care e îndreptat împotriva libertății de presă. Guvernul adevărat ar fi hotărât, ca pe viitor cazurile de calumnie și vătămare de onoare să le subtragă din competența Curților cu jurați. Știrea a produs o impresie penibilă pretutindenea. Guvernul s'a și grăbit a o desmînți categoric zicând, că nu se gândește la nici o restricțiune a libertății de presă.

Din tainele politicii maghiare.

După ce guvernul a frânt opoziția pe întreagă linia și după ce s'a dovedit, că în definitiv opoziția e în mare parte numai o expozitură a guvernului, acum ca să fie comedia deplină, tot opoziționalii umblă să se împace cu guvernul. Desy Zoltán, care a provocat scandalul cu procesul împotriva lui Lukács s'a dus nepoftit la Kluen, ca să afie baza pentru o pace trainică între guvern și opoziție. Această atitudine a șefilor opoziției e viu criticată de întreagă presa maghiară. Toată lumea strigă, că opoziția în definitiv nici nu are program, ci e regrutată de guvern, ca să-i ușureze poziția în sus.

Corespondințe.

Cuvânt de deschidere

ținut de Arion M. Popa protopopul Reginei în 13 martie 1913 cu ocazia sinodului protopopesc al Giurgeului.

Onorați frați în Hristos.

Implinesc azi o încredințare onorifică, la care puțin mă așteptam, dar și mai puțin ași fi dorit cândva să mi-se dea mie, ori altuia!

Sunt chemat să conduc sinodul acesta mic, al cărui suflet e adânc rănit, căci se vede ciuntit fără milă și fără respect chiar dela locurile, de unde s'așteaptă mai cu dreptate cinstirea legii și a dreptului întemeiat pe aceea.

Momentul deci ne impune câteva reflexiuni ceva mai adânci asupra întregului complex de idei; ce isviresc din o astfel de situație fără păreche în viața nu numai a noastră, ci și a altor popoare.

Socotind lovitura cumplită, ce s'a dat provinciei noastre metropolitane, când din trupul ei sau rupt fără — ba chiar în contra voii ei — mai bine de 80 comune, cu peste 70 mii credincioși, cei mai mulți chiar și din sinul nostru au stat gata cu învinuirea Romei și iar a Romei.

Și s'a vorbit în public și privat și s'a scris mai ales fără nici o alegere și considerație în acest înțeles. Parcă tunetele cerului nu mai aveau ținte mai potrivite de a lovi, decât Roma Papilor — ștersi din pomelnicul liturgiilor noastre!...

Un urlat dela o margine de țară la alta blăstăma pe purtătorul tiarei sfântului Petru și aproape uita pe mari informatori ai aceluia!

Intr'un moment se părea că tot ce a

zidit truda neodihnită a 2 sute de ani, se va prăbuși pe vecie în vreme mai scurtă de un an.

Părea că chiar fiul dulce pe care scumpa sa mamă, care l'a născut, îl lovisse într'o clipă de uitare de sine, ori la slăbiciune, stău să-și uite, că pentru acea tot mamă îi este, fiindcă l'a născut și l'a crescut.

Iar nouă fraților asta ne-a fost Roma — Papilor!

Când scăpați abia cu viața în oase din uitarea secolilor de mijloc vine să ne înecă calvinismul unguresc, Roma ne cheamă la leagănul credinței noastre din început și la cel al naționalității păstrate în codrii, frați cu Românul.

Roma ne dă pe Șincal colbuitorul cronicilor uitate și pe Samuilă Clain limpezitorul graiului, în care ni-se vestesc până azi cuvintele dumnezeiești ale scripturii!

Roma a produs sufletul mare alui P. Maior cu istoria despre începutul Românilor în Dacia lui Traian și dreptul lor de existență aci în patria străveche.

Spiritul Romei a sculat pe Inocențiu Clain ca un desrobitor mucenic al neamului desgropat de curând din groapa, în care-l cufundase povoii de popoare barbare, ce iau trecut peste trup.

Lumina Romei l'a dus pe Pumnul la Cernăuț în Bucovina înstrăinată alui Ștefan cel mare, ca să-și redea viața românească.

Căldura școalelor Unirii dela Blaj l'a trecut pe Lazar la frații de peste munți, să-i învețe dulceața limbii lui Traian, scoțând împământenita limbă a grecilor răpitori și urâta scrisoare a vecinilor haini din Balcan și Caucaz.

Roma aceasta, care a ținut pe Cehii, Polonii și Croații slavi în fruntea popoarelor culte, departe de starea culturală înapoiată a fraților săi ortodoxi din răsărit;

Roma, care Irlandezilor pușini le-a dat curajul luptei neînpăcate cu colosul englez.

Roma care nouă ne-a dat pe Bariț, părintele ziaristicii române, și pe Cipariu părintele filologiei românești, pe Bărnuț trimblța libertății naționale și pe Murășănești cu glasul de deșteptare din moarte; pe Bunea mândria unui neam întreg și atâți alți aleși cari din micul sălaș alui Inocențiu Clain, au împrăștiat credință adevărată și românism puritan pe toată întinderea de pământ, unde azi bate inimă românească.

Această Romă trebuie să rămână tot mama noastră dulce, iar noi fiii ei buni.

Căci acea, care a avut puterea de a ne renaște și voința de a ne crește Români, va continua acum silită de puterea credinței noastre a ne fi adăpost.

Pentru-că fraților, nu aci e izvorul răului abătut spre noi. Nu de o miie de ori nu.

Ci în politica de desnaționalizare, ce-și întinde brațul rece peste noi aici și în Bucovina și în Macedonia depărtată, unde doară nu Roma înghenunche pe frații noștri, ei Rutenii ortodoxi menejați din nord și perfizii Greci ai căror înaintași au dus biserica românească din regat, ca și azi să poată scrie de ea cei mai dintâi bisericieni ai săi: „Ne temem de catolici ori de propagande, dar sub un regim al lor am fi cel puțin creștini. Biserica noastră de azi ține e negațiunea creștinismului.“ Dr. Iuliu Scriban (Dir. semin. centr. București)

În o astfel de biserică ne-am dori noi!? Fie chiar și a fraților noștri de sânge!

O, nu, fraților!

Căci, de n'am datori Romei străbune alipirea de catoliceasca credință și de sângele roman, o datorim trecutului nostru de 200

FOIȚA.

El Cristo de la Luz.

Legendă din Toledo.

(Continuare).

Avisain nu știa obiceiul acesta și deja începea a-și pierde răbdarea. Atuncia se apropiă o femeie sveltă, drăgălășia căreia nu puteau, să o ascundă nici vălul nici manta. Ea poroi atâ spre Răstignire și i-se închină. Inima lui Avisain trăsări. Femeea părea a fi tinără și frumoasă. El credea deja, că ea va sărută piciorul Mântuitorului. Dar ea se aruncă cu fața la pământ și pețrecea așa nemșcată. Ușurat răsufă Avisain. Începă a suna clopotul, pe altar ardeau deja făcliile, și preotul ieși din sacristie purtând în mâni potirul acoperit cu aerul. Se începă sfânta slujbă.

Avisain scrășniă din dinți, că-i căută, să fie de față la sfânta slujbă a creștinilor. Auzi și vedeă toate ca cuprins de un vis izvorit din fierbința frigurilor.

Dacă a părăsit preotul altarul, bisericuța se umplu de lumină bogată, și între cântări sărbătorești se arată cu făclii aprinse litia călugărițelor ca și asară și se apropiă de Răstignire, să o sărute.

Prin Avisain curgea râul de foc al bucuriei diavolești.

Deja sosise, călugărițele înaintea Răstignirii, și starița își ridică vălul, și buzele ei cercau deja cuiul bătut prin picioarele Mântuitorului.

Atunci fără de veste se ridică femeea aceea, carea în toată vremea sfinte slujbe zăcuse cu fața la pământ. Înaltă și sveltă sta ea între starița și între Răstignire. Cu o mișcare poruncitoare făcu, ca starița să se retragă, pași însă și un paș înainte, cuprinse în brațele sale lemnul crucii și plecându-și capul voia, să sărute piciorul otrăvit.

De odată sună de pe buzele tuturor celor de față un strigăt de minunare, toată adunarea părea înlemnită de uimire. Că iată când buzele femeii se apropiau de statuă și voiau, să se atingă de ea, căză cuiul, iară piciorul drept se ridică așa de sus, căt buzele credincioșilor nu puteau, să-l ajungă. Cu genunchele încoyoiat se opri piciorul nemșcat așa, că talpa se răzima de lemnul crucii.

Mulțimea sta fără răsufu. Dar de odată sunară glasuri însuflețite: „O minune! O minune!“

Cei ce erau mai aproape de cruce, se feteau unul pe altul, ce va fi însămnând oare minunea aceasta. Femeea aceea, ziceau, a bună samă nu este vrednică de darul de a putea sărută piciorul Mântuitorului,

a bună samă e o păcătoasă mare și a vrut, să ocarească pe Dumnezeu. „Prindeți-o! Prindeți-o!“ strigară, și multe mâni se întinse spre ea și-i rupse manta și vălul. Dar femeea se ridică liniștită, și razele făclilor de ceară căzură pe frumoasa și impunătoarea ei figură. Alba ei haină eră presărată cu mărgăritare, ace de aur împodobite cu safiri luciau în părul ei cel galbui, și ochii ei schinteiau ca niște stele.

Eră Rispa.

„O Jidancă! O Jidancă!“ strigă poporul cuprins de groază.

„A venit, să hulească pe Hristos! Uci-deți-o cu pietri!“

Rispa nu vădiă leac de frică. Privirea îi eră țintită spre Răstignire. Suris dulce și visător se jucă împrejurul buzelor ei, și ele șoptiau: „Doamne, fie voea ta!“

Starița își întinse mâna scutitoare înaintea fetei „Liniște și pace în casa Domnului!“ porunci ea. „Nu judecați! Nu se poate, ca fata aceasta să fie păcătoasă. Vedeti, o cuprind brațele mele, la inima mea este ea așa de sigură ca și în azilul mănăstirii mele. Nime să nu se atingă de ea!“

Cuvintele acestea au fost urmate de tăcere ca de mormânt. În jurul stariței și a Jidancei se formă un spaț gol. Amândouă străluciau în farmecul fecieriei, asemenea unor crini înalți; căci starița, deși mai bătrână decât Rispa, încă eră frumoasă.

de ani, care ne-a pus în fruntea culturii naționale și cu adevărat religioase.

Așa că noi, deși puțini nu vom zice ca vecinul prieten Mătasă dela Piatra Neamț, cumcă: „La noi biserica nu-se mai poate ridica numai prin ea însăși din strămoșia în care se află.“

La noi se va ridica, pentru-ca e sufletul de viață al Romei în ea, iar nu duhul molesitor al orientului!

Se va ridica, pentru-că am învățat noi ane închina caracterelor și numai caracterelor, iar nu banului corumpător de toate.

Caractere se cer și azi de la Voi On. frați. Să puneți la o parte eul vostru și să priviți numai fața bisericii lui Hr. Al ei interes să-l vreți și să-l apărați:

Atunci veți da pildă fraților.

Și vor dori să fie între voi.

Căci în creștinii vremilor apostolice iubirea a fost care le-a stors admirația păgânilor.

În semnul acesta Vă salut cu drag și declar ședința sinodală deschisă.

Dintre Secășuri.

Martie 1913.

Iubiți tineri Clerici!

Deși numai cu mână tremurândă, dar sunt aproape de 70 ani, dar cu drag prinsam condeiul ca să vă exprim dorința, că glasul vostru, — îmi dă nădejdea, cumcă lucrul ostenticios la care eu m'am angajat încă de tânăr preot, doar doar va deveni fapt împlinit.

Înțeleg delăturarea totală a alcoolului, deocamdată batăr dela funcțiunile bisericești și apoi cu timp, se sperăm că va ajuta bunul Dzeu, că aceea ce mie nu mi-a succes, va succeda vouă, fitori lucrători în via Dlui,

de a pune bază reală și trainică Reuniunilor de temperanță batăr, deocamdată și în mijlocul poporului. — Doamne! cât de binevenit afu eu planul vostru, motivul?...

În tractul, unde m'a aruncat soartea, cu voia bunului Dzeu, ca se-mi sfârșesc și cariera, încă s'a adus o hotărîre sinodală analogă cu cea din tractul Morlăcii, — privitor la abandonarea totală a alcoolului dela funcțiunile rituali. — În acest Sinod, afară de doi confrăți, toți ceilalți 18 inși, au fost de față, dar hotărîrea noastră unanimă, durere, până azi nu s'a circulat din partea conducerii tractuali spre publicare și poporului.

Eu totuș crezând, că de hotărîrea noastră nimeni, ori cel puțin Confrății, cari cu prezența lor au conlucrat la aducerea ei, nu-și vor bate joc, m'a pus păcatele, se o pun în praxă la biserica și în poporul meu. Dar la ce tristă experiență a trebuit se ajung?

Cunoseți fiind Confrăților din jur pașii întreprinși din parte-mi, conform hotărîrei sus laudate, ba și greutățile ce le întâmpin în popor, voind a delătura abuzul cu beuturi la funcțiunile rituali. — În focul acestei lupte, a vrut bunul Dzeu, ca se chiasme la sine pe o venerabilă poporeană a mea, care și-a crescut familia în frica lui Dzeu, ba pe un fiu și l-a crescut chiar pentru sublimul stat al preoții.

La astrucarea acestei femei văduvă, a fost chemați și alți șeasă Confrăți preoți din jur pentru cooperare. Înainte mă măgulea nădejdea că frații venind, nu numai îmi vor aproba procedura-mi antialcoolică privitor la funcțiunile rituali, fără mă vor sprijini chiar, explicând și capacitând și dânsii pe unii malconțenți, cu cari aflându-se în relații de consăngeni, li vor putea mai ușor convinge, că abuzul spre a cărui stirpire se luptă pre-

otul lor, este numai și numai spre binele lor atât sufletesc cât și material.

Nădejdea mi-a fost însă o cruntă desamăgire. Frații, durere! n'au înțeles încă, „Cum este alcoolul, este o primejdie națională și păcătoasă, care dacă nu o vom înlătura la timp, ne vom robi cu totul și va pune capăt ori cărei nădejdi într'un viitor mai sănin al neamului nostru.“

După înmormântare, ca de obicei masă (pomană). Membrilor familiei moartei, în vederea că, Confrății slujitori, de prin jur și unii mai din depărtare, poate se le fie lipsă de ceva alimentare, însă le-am declarat, că eu, ba cred că și dânsii numai condiționat putem lua parte, dacă peste tot va lipsi beutura afară de îndatinatul paos.

Eram în credința că voi fi de toți aprobat, dar peste așteptare ce crudă desamăgire.

Ba unul, carele și azi după 30 de ani, — cu emtasă ridiculă îi place ași aminti timpul fericit când era prin seminar dactor primar, au avut cutezanța, ca la masa-pomeană, în absența mea, viind în discuție procedura mea apărută cu argumente temeinice de un tînăr cleric absolut, carele întâmplător încă era de față, Confratele fost dactor după exhaustarea tuturor contra argumentelor sale, au avut cutezanța zic, a se exprima în casa plină de oameni poporeni de ai mei și puțini și străini că: „Zău nu sunteți oameni voi... că de-ați fi, nu var purta popa... de nas.“

În atari împrejurări aflându-mă, cu sufletul strivit pentru inconștința Fraților cu cari la acelaș altar slugim, împreună păstori și luminători ne numim, glasul vostru tineri Cleri, publicat în prețuita noastră „Unirea“, e o rază strălucitoare de primăvară, mi-a mângăiat sufletul, făcându-mă a crede, că totuși va sosi, ba trebuie se vină

Cu privire serioasă căută ea la Rispa și întrebă: „Venit-ai aci, să hulești pe Dumnezeu?“

„Nu,“ răspuse Rispa cu glas limpede și hotărît, carele sună așa de convingător, cât eră cu neputință, să nu-i crezi.

„Spune dar, ce ai voit aici,“ zise starița.

Rispa suspină adânc. După o scurtă tăcere începă: „Nu osândiți poporul meu pentru un vinovat. Să știți dară, că între fiii lui Israel s'a aflat unul, carele într'u oarbă sa ură cea asupra creștinilor nu a înțeles pe Dumnezeuul părinților noștri, carele doară e și al vostru. Mănat de ură aceasta a nș el piciorul statuei cu o otravă grozavă. Sărutarea piciorului ar pricinui în aceeași clipă moartea. Am aflat tot lucrul și am venit, să vă mântuesc. Cu viața mea voiam, să spăsesc păcatul omului aceluia. În locul urii lui am adus dragostea mea. Dar Dumnezeu m'a mihuit și n'a primit jertfa vieții mele. Acum știți tot lucrul.“

„Și de ce nu ai arătat pe acel fără-delege?“ zise un glas dintr'un unghiu întunecos al bisericii. Cel ce a întreat, a fost Avisain.

Când recunoscuse pe Rispa, de spaimă tălmăcise asemenea unei stăru și abia îndrăznă să răsufle. Întrebarea o rosti în șoaptă, și Rispa pe loc îi cunoșc glasul. Dar alții legându-se de întrebarea lui o repetău. Cu ochi scâlțați în lacrimi căută

Rispa la Răstignire și răspuse: „Rugatu-m'am lui Hristos, să îngăduie, ca eu să mântuesc pe omul acela. Nă voiam, să-l dau răsbunării poporului, și nici acum nu o voiu.“

„Și de ce vei, să-l cruți?“ îi strigau din toate părțile.

Plângând se lipi fata de starița și-i șopti: „Îl iubiam.“

„Sermano!“ zise starița și o strinse încă și mai tare în brațe. Avisain găci pe loc, ce mărturisire făcuse Rispa. „Și acuma nu-l mai iubesti?“ întrebă el cu glas tămpit.

Fata se îndreptă. „Mă clătinam între dânsul și între Hristos, între ură și între dragoste,“ zise ea. „Am ales dragostea și am scăpat la Hristos, și a lui voiu să fiu de acum.“ Și întorcându-se către starița îi șopti: „Pe tine, soră scumpă, mi te a trimis Dumnezeu ca pe o porumbiță a păcii! O, du-mă în sfânta ta casă, că de acum alt loc de scăpare nu mai am. Poporul meu și familia mea mă vor afurisi, dar mă va primi Dumnezeu. Închiză-se poarta casei tale pentru tot de una în urma Intrării mele.“

„Bine să fie cuyântat Domnul!“ zise starița și apăsă pe fruntea ei cea curată sărutarea de soră.

Avisain eră ca strivit, și abia îl mai țineau picioarele.

Dar din mijlocul poporului se auziau din nou glasuri, ce esprimau îndoieli.

„Cine știe, dacă fata grăește adevărul?“ ziceau unii.

„Cine ar putea, să spună,“ zise alții, „dacă Hristos nu s'a întors cu îngrețșare de către ea?“

Toți căutau din nou la Răstignire, și tuturoră li-se oprî răsufarea. Se arată o noauă minune. Piciorul cel drept se așeză la locul de mai înainte și eră străpuns de cuiu.

„Puțin credincioșilor!“ zise starița cu glas înalt. „De ce vă îndoiti de nevinovăția fetei acesteia? Doar mai aveți lipsă de alte dovezi? Iată vi-le dau. Stau aci fără de păcat, căci mai înainte de ce ași fi intrat azi în biserică, m'am mărturisit și m'am împărțășit cu trupul Domnului în capela mănăstirii. Dacă Hristos se va întoarce și de către mine, ceea ce i-mă plec într'u smerenie, oare aceasta încă o va face de îngrețșare?“

Buzele ei se apropiară de piciorul Mântuitorului, și piciorul se ridică a doua oară, și când bătrânul preot, carele mai adineaori săvârșise sfânta slujbă, încă voi, să sărute piciorul, minunea se săvârși a treia oară.

Și iubilare nesfârșită izbucni din piepturile adunării. Cu iuțata vântului străbătă vestea minunii orașul întreg. Toate clopoțele începău a sună ca de sărbătoare. Preo-

cât de târziu și pentru iubit poporul nostru momentul dorit, ca recunoscându-și în ura luminei scoasă de sub obroc, prin aleșii sei, recunoscând relele ce-l copleșesc din pricina alcoolului se va lăpăda de iel, sub înțeles, dacă vor fi și între noi mai puțini conduși de principiile amintitului tost ductor, cari se nu-l îndrepte pe cărări lăturalnice punând la dosar hotărârile sinodali, firear acelea ori cât de salutarii.

Înainte numai iubiți Clerici, că la bine și bunul Dzeu ajută.

Primiți modestele mele șire, ca o adevărată din tot sufletul la pașii vostri. — Frățiască salutare dela **Bărânuț pătîț.**

Academia populară.

Rolul social al femeii în lumina creștinismului.

„Să-i facem ajutoriu asemenea lui“. Cartea facerii II. 18.

Datorințele femeii ca soție, și ca mamă în lumina adevăratelor creștine.

Și acum putem cerceta mai aproape cea făcut creștinismul în favorul femeii!

Creștinismul stimatilor domni și doamne, alimentează în suflete flacăra adevăratei evlavii. Dar împlinirea datorinței este terminul ultim sau ținta ori-cărei evlavii adevărate. Deci creștinismul nu poate cere femeii decât să-și împlinească în atârnare de bărbat datorința; și mai întâiu în sânul familiei: datorința de soție și de mamă. Aceste datorințe constituie totodată și titlul de mândrie al femeii și adevărata ei valoare și libertate.

Datorințele de soție le sintetizează în formă classică Tertullian, când dă soțiilor sfatul frumos: Plecați-vă capul bărbaților și ve-ți fi împodobite în chip ales; îndeletniciți-ve mâinile cu lână, împiantați-ve piciorul adânc în casă și vor plăcea mai mult decât când ar fi împodobite cu giuvarelice; îmbrăcați-vă cu mătasa onestității (cinstei) cu visonul sfințeniei, cu purpura modestiei: astfel decorate ve-ți avea de amant pe Dumnezeu. Iată cum se prezintă în lumina creștinismului, zugrăvite cu penel de artist, doamnelor și domnilor datorințele femeii ca soție. Chivernisirea înțeleaptă a averii bărbatului, strânse cu multă trudă și pe cât e cu putință sporirea aceleia; îndrăgirea căsiei,

și să-și facem ajutoriu asemenea lui. Cartea facerii II. 18.

tul spală de pe picior otrava cu apă sfințită și cu unt de lemn sfințit, și mulțimea purtă apoi Răstignirea în litie prin oraș. Din ferestri plouau flori pe calea, carea o făcea litia, și muieri și fete aruncau podoabele sale în calea Răstignirii. Tot poporul strigă de însuflețire sfântă.

Iar Iudeii se închise în casele sale și presărau cenușe pe capetele sale. Merival părea a fi ieșitu-și din fire, adună comorile sale și fugi din Toledo. Blăstămându-și fata cercă scăpare la Mohamedanii din Andaluzia. Iară Rispa a aflat casă părintească noauă în mănăstirea liniștită, a primit botezul și haina noivilor.

(Va urma.)

sanctuarul fiecărei femei, în care trebuie să petreacă mai, bucuros decât ori unde; păzirea cinstei și credinței conjugale, paralel cu ascultarea față de bărbat.

Iată ce elemente cuprinde pasagiul înțeleptului Tertulian, elemente de înaltă filosofie socială, de cari dacă s'ar ține cont, s'ar schimba ca prin farmec fața pământului. Da! numai în felul acesta poate fi femeia ajutor asemenea lui.

Ce voui zice apoi de datorințele de mamă? Creștinismul mai ales ce privește acestea, e neîndurat. S. Apostol Pavel zice pe dreptul în epistola I. către Timoteiu v. 8: Dacă cineva nu îngrijește de ai săi, mai cu seamă de cei din casă, și-a lăpădat credința și e mai rău decât un păgân. Iar S. Ioan Gură de Aur le aduce aminte mamelor bazându-se pe epistolele S. Pavel, că Dzeu le-a dat în mâni o cale largă și sigură de mântuire: creșterea copiilor.

Creșterea copiilor este de cea mai mare importanță! Dar durere, la câți și câți nu s'ar putea aplica vorbele aceluiași S. Ioan Gură de Aur, că mai mult grijește de caii și asinii lor decât de copii? Sau că vreau, să lase copiilor avere multă și nu reflectează că avuția cea mai mare ce le pot lăsa moștenire e să-i facă cinștiți și drepti? să-i cultive sufletește? Da, doamnelor și domnilor, părinții, mai ales mamele, trebuie să-și crească copii! Doară e în deobște cunoscut că pe genunchii femeilor creștine să formează atleții lui Hristos și geniile popoarelor, zice părintele italian Zocchi. Au nu dela părinți derivă, pașalele cu trăsăturile feții, cu culoarea, energia și frumseța membrilor, calitățile morale, înclinările sufletului, îndeletnicirile vieții, cu un cuvânt trăsăturile morale? Ei sunt doară în mâna părinților mai cu seamă a mamelor cași ceara moale, și dacă această ceară capătă forme așa de pocite și de curioase, pe cine credeți că va învinovați societatea bisericească și D-zeu? Iată ce zice tot S. Ioan-Gură de aur către părinți: „Voi mai întâiu, voi singuri a-ți primit toată puterea dea crește copilul, primit fraged din mâna lui D-zeu; voi l'ați avut pururea aproape în casă, voi l'ați putut forma și modela în chip minunat și foarte ușor. Cum de s'a făcut așa de rău? Dacă însași natura ar face pe oameni răi, a-ți putea invoca umbra de scuză cu care să vă acoperiți; dar fiindcă de bună voie și cu toată seriozitatea devenim sau buni sau răi, ce scuză plauzibilă ar putea invoca celce lasă ca fiul său să se strice și să devină corupt și perdut, pe când ar putea dacă vrea, să-l facă foarte bun, model de purtare? și asta atunci, când inima îl îndeamnă fără încetare se caute cu nesăț desăvârșirea fiilor!“

Foarte frumos vorbește tot apropos părintele Zocchi:

Ce ne învață experiența? Nu ne spune oare că copiii devin de obicei așa cum îi cresc părinții? Să nu fim nerecunoscători Provedinții, să nu detragem înțelepciunii nemărginite alui Dumnezeu; nu vă despoiați părinților de puterea ce va împărtășit Dzeu, chemându-vă se fi-ți părtași paternității Sale universale, putere ce vă face venerabili și ceriulu, și pământului! Și cine poate spune cum se cuvine o mamelor, puterea mare din cale afară, așa zicând imenză, a demnității voastre sublime? Copilașul pe care l'ați purtat atâta vreme în sân, pe care l'ați hrănit

cu laptele vostru, l'ați copleșit cu desmerdările voastre și sărutările voastre, l'ați însuflețit cu suflarea voastră, trăiește din viața voastră, vede cu ochii vostri vorbește cu limba voastră, și mai că nu palpită și dorește cu inima voastră. El are lipsă mare de voi, și își și dă seamă de așa ceva, căci n'auziți? aceste țipete ce erump din adâncul peptului, aceste lacrimi ce izvoresc calde și abondente pe fața lui sunt elocvente de minune. Copilașul vostru drag și-a rotit privirea și nu v'a aflat, o mamelor, lângă el, de aceea vă caută, vă cere între lacrimi și suspine: dar numai decât și lacrimi și suspine i-se vor schimba în bucurie mare, când ve-ți alerga cu zor la leagăn spre a-i suride și a-l desmerda și va înflori pe buzele lui cuvântul (gânguritul), ce mai întâiu farmecă pe tați și mame. Da! copiii nu pot face dela sine nimica. Sunt incapali să-și acopere și lipsurile cele mai mărunte, să facă și pașii cei mai mici; mulți ani încă nu-și vor avea viața lor; vor fi numai o parte a vieții părinților și mai cu seamă a mamei, care, după vorba unui înțelept Aristotel e jumătatea copiilor. Așa părintele Zocchi! Eu n'am de adus nimica! Atâta poate, că mă simt îndatorat să răspund acelor mame, cari s'ar simții jignite prin vorbele mele, ca-și când nu s'ar bate capul cu copii lor. Doară trăim în era creștinismului, a civilizației!

Sunt stimatelor doamne și domni, mame cari se îngrijesc de copii lor foarte mult! Li îmbracă luxuos, în chip bizar, poate chiar indecent. Sara și dimineața sunt în jurul copiilor lor, dar de ce? Numai ca să fie curați, ca scoși din cutie, luminoși, grațioși, ca pe stradă unul fiecare să poată spune: ce băiat de aur, strălucitor ca o stea, frumos ca un ingeraș. Aceasta este toată creșterea ce-o dau copilului. Nu caută binele sufletesc, ci ambiția și vanitatea lor proprie: lucruri deșerte. E așa ceva corect? Dați-mi mame bune și Vă schim într'un moment lumea întreagă. Sublimitatea religiei creștine stă precis în faptul că a redat femeilor demnitatea de mame. Aci mai ales trebuie să fie dănele:

„Ajutoriu asemenea lui“; având chiar în această operă educativă dificilă partea leului, cum ați văzut.

Reviste.

Căderea Adrianopolului. Sukri pașa s'a predat generalului Ivanov. Ochii întregii lumi au fost ațintiți asupra Adrianopolului deja de 5 luni, căci de soartea acestui oraș era legată soartea războiului.

Din primul moment, de când s'a început războiul între popoarele balcane aliate, dar mai ales între Bulgari și Turci, Bulgarii au înregistrat o învingere după alta; au înaintat cu pași repezi spre Constantinopol. Au ajuns până la cercul de forturi dela Ceataldșa, unde și acum decurge lupta cea mai vehementă. La spate însă, aproape de granița bulgară, a ramas neatins Adriano-

polul cu forturile sale vestite. Se pare, că Bulgarii la început anume s'au ferit de-a începe lupta cu toată puterea sub forturile Adrianopolului. Știau prea bine, că acest oraș e scump, că cere multe vieți, cere părae de sânge.

Tocmai de aceea Bulgarii au crezut, că prin învingerile dela Ciataldșa, dară mai ales prin amenințarea, că după ocuparea forturilor, cari apără capitala Turciei, vor intra ca biruitori în Constantinopol, lăsând pradă soldaților setoși de răz bunare tot, ce le va cădea în cale, vor putea sili pe Turci, ca să cedeze Adrianopolul de bună voie, vor putea influența marile puteri, ca să intrevină în Constantinopol pentru predarea Adrianopolului.

Guvernul otoman la început s'a și arătat aplicat a ceda Adrianopolul, dară junii turci au răsturnat acest guvern, iară Sukri pașa, comandantul Adrianopolului, a telegrafiat la Constantinopol, că mai bine dă toate forturile în aer și își taie cale printre dușmani către Constantinopol, ca să pedepsească pe cei nemernici, decât să predea Adrianopolul.

Neizbutind Bulgarii nici cu amenințări, nici la luptele dela Ciataldșa, nici cu intervenirea diplomației, să pună mâna pe Adrianopol, au fost siliți să ceară ajutor tot dela Sârbi, și astfel cu puteri întărite să se apuce de bombardarea și asaltarea Adrianopolului.

Norocul a favorizat armele aliaților. O telegramă oficioasă dată în Sofia Miercuri, în 26 a l. c. seara la 6 ore a vestit, că Bulgarii au ocupat Adrianopolul și că Sukri pașa, comandantul erou, s'a predat generalului bulgar Ivanov.

Acesta este sfârșitul asaltului general, care s'a început Duminecă la 1 oră după miezul nopții. Asaltul l'au deschis tunurile Bulgarilor și ale Sârbilor, cari 3 ore întruna au vărsat ploaie de foc asupra forturilor. Cei din lăuntru răspundeau asemenea neîntrerupt, dar s'a văzut, că și cruță muniția. După bombardare, când forturile pe multe loçuri erau dărâmate și orașul ardea în flacări, trupele dela partea ostică au început a înainta spre forturi, unde au dat de o rezistență înversunată. După jertfe uriașe însă le-a succes a respinge pe Turci în interiorul forturilor. Aliații au înregistrat succese și în celealalte părți ale forturilor. Turcii văzând, că nu mai pot susține apărarea, au aruncat în aer toate de-

pourile, arzenalul, cazarmele etc. și au aprins o mare parte a edificiilor publice.

Printre ruinile forturilor, le-a succes Bulgarilor să intre în Adrianopol, Miercuri înainte de amiazi, cucerind astfel cu arma, ceea ce n'au putut obține cu presionări, amenințări și șiretlicuri diplomatice.

Comandantul Adrianopolului, pașa Sukri, care a susținut cu energie și tact atâta vreme apărarea, binemerită numele de erou, nu mai puțin, decât ostașii bulgari și sârbi, a căror îndârjire și vitejie a învins toate picdecile iscodite de mintea omenească spre apărarea forturilor.

Căderea Adrianopolului va grăbi fără îndoială terminarea ostilităților și încheierea păcii între beligeranți, rezolvându-se astfel chestiunea balcanică, de care atâta vreme a fost neliniștită toată Europa.

Tratatul de pace. Delegații marilor puteri au notificat guvernelor din Constantinopol, Sofia, Belgrad, Athena și Cetinje, punctele principale ale tratatelor de pace. Acestea sunt următoarele: Granița Turciei europene va forma-o linia Enos-Ergene-Midia. Teritoriul spre vest va fi a popoarelor aliante, afară de Albania; chestia insulelor de pe Marea Egeică vor rezolvi-o marile puteri; Turcia va avea să declare, că nu e interesată în chestia insulei Creta, marile puteri nu acceptă dorința beligeranților de-a li se recompensa spăsele de războiu.

Acestea puncte, ca baza pertractărilor de pace, le-au primit deja guvernele vizate, încât este întemeiată speranța, că ostilitățile vor înceta în curând și că se va încheia pace cu Turcii.

O urmare a demersurilor întreprinse este, că — după cum ne spun știrile mai nouă — Sârbii și Muntenegrinii ar fi încetat cu bombardarea orașului Scutari, după ce li s'a adus în mod oficios la cunoștință, că toate marile puteri au căzut de acord, ca Scutari să fie al Albaniei.

Noutăți.

Din arhidieceză. Vasile Urzică paroh în Varviz a fost denumit administrator protopopesc al districtului Giurgeului.

Chestiunea noului seminar din Sibiu. Zidirea unui nou seminar — modern și confortabil — pentru sibieni e o chestie care în mare măsură preocupă atât cercurile bisericesti cât și inteligența mi-

reană. Spiritul de jertfă la frații gr.-orientali când e vorba de ajutorarea instituțiilor publice bisericesti e vrednic de toată lauda. Acest spirit de jertfă s'a manifestat și cu prilegiul zidirii noului seminar, ceci după cum aflăm „Albina“ a votat suma de 50,000 cor. condiționând licuidarea acestei sume dela hotărârea, dacă seminarul se va zidi numai în strada Schewis, care e situată în cel mai frumos loc, spre care se desvoaltă orașul Sibiu și unde biserica are grădină potrivită. Aceasta condiție s'a pus în conglăsiure cu hotărârea sinodului arhidieceșan, de a căruia hotărâre s'a ținut și „Albina“ la votarea ajutorului 50,000 cor.

În contra acestei hotărâri sinodali, între conducătorii bisericesti s'a format o partidă, care cere ca seminarul să se zidească în oraș, aproape de biserica catedrală. De aceste dorințe însă „Albina“ nu vrea să știe, ci prin directorul său executiv a declarat, că dacă seminarul nu se va zidi în strada Schewis darul de 50,000 nu se va licuida, căci „Albina“ a votat acest ajutor după hotărârea sinodala, iar dacă hotărârea sinodala nu se va respecta, nici „Albina“ nu va fi datoare să și țină și execute hotărârea.

Crucea roșie. Duminecă în 6 Aprilie Dl Dr. Vas. Hâncu med. arhidieceșan, va începe o serie de conferențe medicale și chirurgicale cu experiențe practice pe bolnavi — analoge crucei roșie. — Conferențele să vor face în fiecare Duminecă dela 5 $\frac{1}{2}$ p.m. în sala de gimnastică a gimnazului din Blaj, vor fi publice și orice doritor Va putea lua parte.

Necrolog. † Gheorghe Petrovay Bilaske de Petrova proprietar în Petrova și Ruscova a repausat Joi la 20. Martie st. n. în etate de 80 ani după un morb de 5 săptămâni.

— † Elizabeta Bianu nasc. Pop Mateiu, a repausat după grele suferințe, împărtășită de Sfintele Sacramente, Vineri în 21 Martie 1913 la 10 ore a. m. în al 79-lea an al etății și al 34-lea al văduviei.

Rămășițele pământești ale scumpei defuncte sau așezat spre veșnică odihnă. Duminecă în 23 Martie la 2 oară d. a. în cimiterul din loc.

Fager. la 22 Martie 1913. Eugen Bian, mare proprietar, Valeria m. Uilăcan, Dr. Vasile Bianu, medic, Victor Bianu Dr. Emil Bianu, medic, Cornelia m. Pop Leontina Bianu, Virgil Bianu, căpitan, ca fi și fiice. Simeon Pop Mateiu, canonic metrop. ca frate. Alexandru Uilăcan, canonic metrop. Ioan Pop, protopop, ca gineri. Ludovica, Elena, Virginia și Elena ca surori. Și numeroși nepoți și nepoate.

Odihnească în pace!

† **Moartea tribunului Aiudeanu.** La încheierea foi primim din Câmpeni, dela corespondentul nostru, următoarea telegramă: »Tribunul Clemente Aiudeanu a repausat azi în 29 Martie, la cinci ore dimineața.«

Dzeu îi dea repaus sufletului său de erou și martor al vremilor redeșteptării noastre.

Partea Literară.

Despre viața curată. Indreptar pentru tinerii culți.

de

ANTONIU SZUSZAI.

Trad. de

EMIL TATAR.

(Continuare).

S. Bernard ne dă o regulă foarte înțeleaptă pentru astfel de cazuri: „Sensus non nocet, si dees consensus.“ Sensațiunile trupului pe cari nu le provocăm noi, nu sunt păcate, dacă nu au pe partea lor consimțământul voinței. — Exemplu: între anii șase și optsprezece, — anii de tranziție — organismul se apropie cu pași mari spre maturitate, și se desvoltă în mod foarte viu, tocmai din cauza aceasta, sensualismul la etatea aceasta nimicește în mod foarte simțitor atât trupul cât și sufletul. Etatea aceasta de tranziție se manifestează înafară prin aceea, că trupul secretează anumite materii, cu deosebire în stare de somn. Cu ocazia despărțirii acestor sucuri, în organism se produc anumite iritări sau senzațiuni. Sunt mulți, cari din lipsa instrucțiunii părinților sau crescătorilor, sunt cuprinși în astfel de cazuri de temeri; ori că se cugetă la ceva morbid greu, ori la păcat, precând în realitate, natura își urmează cursul său regulat. De păcat nici vorbă nu poate fi, căci precum activitatea inimei sau a stomachului nu atârnoă dela voința noastră, tot astfel și despărțirea acestor sucuri.

Știm așadar că păcatul îl comite voința; dar ca să înțelegem mai bine lucrul, trebuie să mai fac o observare.

În om se află și facultate poftitoare de ordine inferioară, care se deosebește de voință. Facultatea aceasta inferioară o putem numi și voința trupului, sau cum o numește s. apostol Pavel: legea trupului. Legea trupului și voința sufletului sunt în luptă necurmată, pe care sf. Paul o descrie în mod atât de dramatic.

Voința sufletului totdeauna e liberă în omul sănătos; sau cu alte cuvinte, facultatea poftitoare superioară, e stăpână și totdeauna să poate opune plăcerilor trupesti; din contră voința trupului, facultatea poftitoare de ordine inferioară nu se opune iritărilor din organism, cari îi conturbă pacea. Dacă ne atacă un cuget imoral, trupul și atunci e agitat, când, icona imorală a fost delăturată fără de întârziere. De sine înțeles că păcat nu este, după ce voința superioară a sufletului nu a consimțit și a delăturat chipul păcătos. Trupul cu poftele sale pândeste și așteaptă plăceri, dar păcat nu mai atunci se naște, când „legea trupului“ a atras pe partea sa și voința sufletului.

Să punem cazul, că ai intrat într-o galerie de picturi. Involuntar ochii ți se opresc pe un tablou imoral. Deodată cu privirea și trupul se desfășează în plăcerile trupesti și tu acționezi nu te poți opune. Mîntea însă observă imediat de ce e vorba, vede și plă-

cerea păcătoasă a trupului. Voința sufletului nu întârzie, se hotărăște să reziste, îți abate privirea dela tablou și alungi din fantazie imaginea spurcată, dacă se întoarce din nou iarăși o alungi, până nu te scapi cu desăvârșire de ea. Oare ai păcătuit acum? chiar de loc! Voința sufletului nu a consimțit cu ispita. Non nocet sensus si deest consensus. E cu totul altcum, când mîntea anume caută astfel de ispiti și se delectează în ea. Poate te vei plictisi la tratatul acesta, dar lucrurile aceste trebuie să le știi, dacă nu voința să rătăcești în lumea morală și să comiți astfel de fapte, de cari să te căiești o viață întreagă.

Trbuie să faci totdeauna deosebire între ispita și păcat, căci *ispita nu e păcat, ci numai mijloc, prilej de a păcătui.* Dacă sufletul tău nu se folosește de prilejul sau de mijlocul acesta, nu ai păcătuit. Nu atârnoă dela tine, ca să fii scutit cu totul de ispitele trupesti, aceasta e un dar special al lui Dumnezeu. Tăria și credința sfântului Toma și a sf. Aloisii a răsplătit-o Dumnezeu cu privilegiul de a fi fericiți în anumite etăți ale vieții lor de ispitele trupului. Depinde încă cu totul dela voința ta, ca să nu cazi în ispita; de ai avea să treci prin mii de ispiti, pînăcând voința sufletului ți firmă, dujmanul — păcatul nu te poate învinge.

Procesul sufletesc al ispitei este de regulă acesta: 1. Icona păcatului se prezintă înaintea sufletului. 2. Ochiul sufletului, mîntea, observă chipul păcătos. 3. Păcatul ori câștigă plăcerea omului, ori nu. 4. Voința superioară a omului ori consimte, ori nu consimte cu păcatul. Nu vreau să zic prin aceasta, că procesul ispitei se întâmplă încet, se poate întâmpla într-o clipită, însă ordinea în care se succede e cea arătată de mine. Un exemplu ne va lumina îndeajuns.

O regină tineră se poartă cu cea mai mare fidelitate față de soțul său. Se află însă un om rău, care voințe să o seducă; păcătosul acesta își alege un agent istet precare îl trimite la regină să-i descopere ofertul blăstămat. Regina află ofertul și imediat îl respinge cu cea mai mare scârbă. A păcătuit femeia aceasta? Ba, de loc! Nici în cazul acela nu ar fi păcătuit, când ar fi respins păcatul fără de nici o scârbă, numai din simțul datoriei. Se presupunem că regina își găsește în chemarea aceasta la păcat o plăcere deosebită; nu se opune de loc acestei plăceri, deși cu fapta nu păcătuește. A păcătuit acum? A păcătuit fără îndoială și încă greu, fiindcă „adest consensus“, voința sufletului se desfășează în păcat. E lucru natural, că urmând păcatul faptic păcatul e și mai mare, cu toate că păcatul greu îi apasă deja sufletul din momentul în care se delectează în păcatul adulterului.

Regina aceasta e sufletul tău, iubite cetitorule! Domnul sufletului tău, căruia îi datorești totdeauna credința neștrămutată, e Dzeu. Mijlocitorul păcătos, care te seduce la păcat e ispita trupului. Am spus mai sus, că nu stă în puterea ta, să fii scutit de astfel de ispiti. Totdeauna însă îți stă în putere ca să păcătuești. Ispita apare și te molestează, — încă nu ai păcătuit; încă nici atunci nu ești vinovat de păcat, când ispita provoacă în facultatea poftitoare a trupului o iritare sau plăcere, dacă voința sufletului alungă fără milă din suflet imaginea păcatului, iar plăcerea trupului o desprețuește. Dacă voința sufletului se opune, dar nu cu

toată hotărârea, ci cu o asumită lenie și indispoziție, deja ai păcătuit, deși nu greu, căci lipsește consimțământul deplin. Dacă sufletul se delectează cu voința întreagă în cugetul necurat, s'a născut păcatul de moarte, căci sufletul a mâncat din pomul cel oprit. E de ajuns dorința, de a vedea, a auzi sau a săvârși fapte păcătoase, lipsind păcatul faptic, — pentru că nu i-se dă ocaziune potrivită — și avem păcat greu, păcat de moarte; totasemenea păcătuește și cel ce petrece cu gândul delectându-se în păcatele din trecut; în urmă e păcat de moarte și desfășarea în imaginile păcatului, cari ni-le aduce înainte fantazia, cu toate că nu are de gând de a păcătui și cu fapta. Toate atârnoă dela voința sufletului!

(Va urma).

Presă mare putere.

(Continuare).

În persoanele serioase se sălășluiește tot mai mult convingerea, că o discuție serioasă a chestiilor grave nu se poate face azi în public, căci marea mulțime a ignoranților și a partizanilor acoperă, schimbă, mistifică și sucește totul prin strigătul jurnalelor reducând orice la o farsă tragicomică. Deci chiar aceia, cari ar fi mai competenți, rămân în umbră și tăcere, îngrețoșiți, când văd asasinarea adevărului prin cuțezanța sfruntată a demagogilor necompetenți. Această excludere a celor mai buni dela conducerea și îndrumarea gândului modern, nu e oare deadreptul dezastruoasă?

Spiritul apoi frivol al presei dominante a aceleia adică ce umblă prin mâinile tuturor și are o trecere fabuloasă, a trecut în zilele din urmă așa de mult peste măsura cuvenită, cât vatamă deadreptul demnitătea de om.

Anumite știri, fapte sau întâmplări personale, pentru satisfacerea publicului leger nu se mai înregistrează deja cu cumpăt în coloanele rezervate pentru cronică, ci li-se dă avânt pe primele pagini, destinate pentru evenimente mai însemnate se descriu amănunțit, se amplifică în chip hădos, se decorează cu chipurile respective, chiar fiind vorba de eroi de lupanare sau vrednici de ștreang, de monștrii sub înfățișare omenească. S'ar părea că jurnalul se publică numai pentru cretini sau condamnații la galere.

Un prisos extraordinar de notițe personale, private, intime, scandăluri și scene domestice, podoabe, giuvaeruri și mode femeiești, baluri, ospete, vânatoare, jocuri, dueli, bătăi, certe, delict, procese; nu cu o însemnare fugitivă de cronică, ci cu tot aparatul retoric și cu toată pompa poetică a unei epopoeie compendioase, ce și câtă degenerare!

Faimoasa jupe culotte (rochie pantalon) a oferit luni de rândul jurnalelor din marile orașe europene un tezaur de notițe picante și de comentarii ingenioase. Jurnalistul, care a putut strânge mâna unei adultere paricide, sau a putut avea un interviu cu un asasin, sau a putut descoperi niște amoruri și instincte joșnice sau linguiștii vanitatea prin promisiunea de a-i ilustra viața și de a-i publica fotografia în foaie, se poate felicita ca și cum ar fi câștigat o adevărată victorie. Astfel se crește publicul pentru se-

rizitatea vieții! Ne îngrozim de hienele, cari desgroapă mormintele pentru a mânca cadavrele și permitem jurnaliștilor să scormonească în sanctuarele familiilor și să descopere secretele lui.

Cultura modernă, ce a făcut atâtea progrese în privința mijloacelor igienice și antiseptice pentru a combate boalele contagioase, permite să se lătească și multiplice microbii crimelor, prin descrierea lor prin jurnale, cari sunt astfel școala cea mai bună.

Așa se explică faptul, că după fiecare delict vestit urmează altul asemănător, și că nu puțini delicvenți se simt îndemnați spre crimă din dor de mărire și spre a-și merita admirația anumitor muieri simandicoase. Famosul pseudo-căpitan Voigt, autorul fetei dela Köpenick, primi în închisoare atâtea epitoale de dragoste din toate părțile lumii, cât aproape trebuia să se deschidă un oficiu postal numai pentru ei. De prezent el huzurește ca personaj important al teatrelor de varietate. Și publicul a învățat dela presă să cunoască și admire un nou erou!

„Jurnalul nu e cum cred cei proști, — zice Hefner, — o putere spiritua ă, a cărei oracule înțelepte nu admit nici un dubiu, ci dimpotrivă o afacere de geșeft cu totul ordinară. Unul negustorește cu pilule contra tusei, altul cu salbe antireumatice, al treilea joacă la bursă, un al patrulea cumpără și vinde haine vechi, un al cincilea publică o foaie. Toate speciile acestea de ocupație aparțin aceluiaș gen, genului „afacerilor“. Acest caracter al presei, pur comercial și mercantil, cu toată murdăria și necurăția ce-l însoțește, e descris din partea aucto-ului numit cu atâtă abundență de probe și contemporane, cât această parte a cărții se poate numi pe dreptul cea mai importantă și dureros instructivă.

De fapt sufletul cetitorului rămâne zdrobit și îngreșat, văzând până la câtă degradare a ajuns așa numitul apostolat al presei. Din servă a idealului, făcându-se sclavă a banului, idealul său este: a trage profitul cel mai mare posibil din vinderea hârtiei tipărite. Și fiindcă dezvoltarea și deprinderea tehnică a unui jurnal mare cere capitale enorme, capitalismul s'a făcut stăpân pe presă, făcându-o instrument docil al intereselor sale. Astfel publicitatea comercială ce-a evoluat imens în ultimii 50—60 de ani, a devenit partea cea mai vitală, șira spinării jurnalizmului, pentru că anunțul (inseratul) e fundamentul întregii organiza-

țiuni moderne economice, care leagă cere-rea și ofertul, trezește lipsele latente, excită puterea productivă ascunsă și e în aceeași vreme pârghia principală a concurenței.

(Va urma)

F. R. g. D.

»Civilta Catolica« quademo 1502 și 1504.

Dr. Alexandru Nicolescu.

BIBLIOGRAFIE.

A eșit de sub tipar:

Regulament pentru organi-zarea învățământului în școlile primare din Arhidieceza gr.-cat. română.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*. Prețul 2 cor.

Se află de vânzare

Portretul Escelenției Sale **Dr. Y. Mihályi** arhiep. și metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, — în mărime 32/48 cm. costă fco. — 1.10 cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială*.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*

Icoana dlui I. HRISTOS și a Preacuratei MARIA

Amândouă fac 4.30 cor. fco. Mărimea icoanelor 4⁵/₇₀ cm.

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan**.

Redactor responsabil: **Augustin Gruția**.

Dionisiu Popp.

tâmplar în Aiud — Nagyenyed, Vizutza Nr. 3. execută prompt, iettin și artistic toată specia de lucrări de măsurit și strugărie, precum uși, fereste, mobile pentru casă, mobiliatură pentru școli și biserici, amvoane și iconostase.

Lucrările mele de brânza aceasta se pot vedea în biserica greco-catolică din Aiud.

(99) 14—26

Dela 1878! S'a dovedit pretotindenea de renume, de obște plăcut și mai presus de orice medicament de casă

BALSAMUL APOTECARULUI A. THIERRY

Veritabil numai cel provăzut cu marca Călugăriței în verde.

Balsamul acesta: 1. E de un efect vindecător neîntreput în morhuri de piept și de plămâni și aduce vindecare chiar și în morburile cele mai îndârjite de felul acesta. 2. Are un efect excelent la inflamațiuni de gât, răgușeli și morhuri de gâtleej. 3. Oprește radical tot felul de fierbințeli. 4. Vindecă tot felul de morhuri de ficat, de rânză, de intestine, zgârciuri de stomac, strânsuri, astmă, îngrămădire de flegmă, răgăieli, arsuri de stomac (jig), dilatații șcl. 5. Are efect vindecător împotriva hemoroidei și altor leziuni genitale. 6. E un purgativ domol, curățește sângele, ajută ficatului și rinichilor, stârnește apetitul și îl promovează. 7. S'a dovedit excelent la durerea de dinți, dinți găunoși, la mirosul neplăcut de gură, întrebunțat la clătutul gurii întărește gingiile și face să înceteze mirosul neplăcut provenit din gură sau dela stomac. 8. Are efect sigur împotriva limbricilor. 9. În extern vindecă ori-ce rană, rănire, orbanț, beșici provenite din fierbințeli, copturi, neget, arsuri, degerături, umflături, dureri de cap, văjeleli în urechi, săgetături, rheumă și alte defecte ale urechilor.

Să luăm seamă la marca cu Călugărița în verde.

Luând seara, înainte de culcare câte o lingură sau două din balsamul acesta, cu sau fără zăliar, inseamnă o deșteptare din somn sănătoasă.

Orice falzificare, imitație, sau vinderea altor balsamuri sub marca aceasta sunt legal și sub pedeapsă oprite.

12 sticle mici, sau 6 mari, sau 1 special familiară costă 5.60 Kor. Comande mai mici decât cvantul acesta nu se liferează. La comandă mai mare reducere de preț însemnată. În Budapesta se află la: Apoteca Török József și în cele mai multe farmacii. En gros se află la Thalmayer și Seitz, la erezii Kochmeister, și în drogueria Fraților Radanovits în Budapesta. Unde nu se află în depozit, acolo să comandăm dela:

A. THIERRY. Apoteca la Ângerul păzitor în PREGRADA (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).
(23) 1—25.

Am onoare a înștiința onoratul public, că din 15 Martie a. c. voi pune în circulațiune o bere nouă sub marca

„Siebenbürger Urbräu“

(Vechea bere transylvană)

care poate concura cu oricare bere externă și corăspunde gustului cel mai distins. Se află de vânzare în toate birturile și prăvăliile unde se vor vedea placatele mele cu inscripția: „**Siebenbürger Urbräu**“.

Cu stimă: **RUDOLF HABERMANN**
proprietarul fabricii de bere,
S i b i l u — Nagyszeben.

(19) 5—5

Siebenbürger

Urbräu

Siebenbürger

Urbräu

(100) 12-12

Antistilele comunale și conziliile
orășanești, cari doresc să-și procure
cu prețuri moderate

**Arbori pentru alee și
Tufișuri de ornament**

de calitate ne-excepționabilă, să se adre-
seze și să ceară Prețuri și Catalog
bogată dela:

FISCHER es Tarsol
faiskolok es szőlőkült. telepék

Dr. IZIDOR MARCU:
Teologia pastorală volum I.
Didactică pastorală f. 8° 408
pag. 4 cor. Vol. II. Liturgica
f. 8° 586 pag. 5°40 cor. Sunt
indispensabilele fiecărui preot.
Se pot primi dela **Librăria
Seminarului teol. gr. cat. din Blaj**
cu prețul 950 cor.

Un admirabil tablou după originalul
marei pictor **Obedeamu** reprezentând pe:

MIRAI-VITEAZUL

Cel mai războinic voevod, ne pare din acest
tablou cu o putere de sugestie extraordinară.
Se află de vânzare la **Librăria sem. teol. gr.-cat.
din Blaj.** — Prețul tabloului cor. 1°50 fil.

La **Librăria Seminarială
din Blaj** se află de vânzare
„**Monografia comunei Sânicosif**“
de preotul **Stef. Buzila**. Opu-
l are 353 pagini. Prețul 2 cor.
80 fil. plus porto 30 fil.

[15] 4—5

Sculptor român.

In atelierul firmei

Ion și Aurel Cotirlă

sculptori tâmplari și auritori în **Oravița
română** (Oráviczafalu Krasószörény megye).

Premiați cu medalii și diplome dela expo-
zițiile: București, Sibiu, Panciova și Lugoj. Să
lucrează: Iconostase (temple), tronuri, jeturi, ripide,
chivote etc. adevărat intreg aranjamentul bisericesc,
în ori ce stil, l'a dorință și în bizantin cu motive
românești și cu prețuri absolut solide. La dorință
pot veni la fața locului, pe șesele mele; pentru
deplina înțelegere asupra lucrărilor. Spre asigurare,
nu se cere înainte nici un ban până după predarea
lucrului: un favor, ce dela străini nu să poate avea.
La cerere servesc cu atestate dela lucrări de până
acum. Se capătă chivote și ripide cu prețuri foarte
redusă, să se ceară de probă desemnuri.

Rog binevoitorul sprijin Românesc.

(112) 17—25

Institut de asigurare ardelen

„**Transsylvania**“

— SIBIU —

Strada Cisnădiei 1—5. Edificiile proprii.
recomandă

✚ **Asigurări împotriva focului** ✚

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantajoase și cu
premiile ieftine.

✚ **Asigurări pe viață** ✚

(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții ca
termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asig-
urări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. poperale pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la
finea anului 1911 K. 5,275,798.28
Capitale asigurate pe viață achitate. 5,146,559.86
Starca asiguratilor cu sfârșitul anului 1911 } foc „ 127,768,744.—
} viață „ 10,931,328.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă. cor. 2,520,492.—

— **Prospecte și informații se dau gratuit în
birourile Direcțiunii și la toți agenții.**

Perseane versate în achiziții cu cercouri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(12) 15—7

In atențiunea **Onoraților Preoți!**

Vinul de care aveți lipsă pentru sfințele
Paști, Vă rog a-l procura exclusiv numai
dela proprietarul de vii,

Petru Benea din (Șiria) Világos
comitatul Aradului

— eci e Român și Vă trimite numai

vinuri bune de deal

pentru a căror manipulare curată e dis-
tins cu medalie de argint. Expediază în
butoae de imprumut pe timp de 2 luni,
pe lângă următoarele prețuri:

Vinuri vechi: Rizling 86 fil.; alb desert 82 fil.; Roșu
de Ménes 100 fil.

Vinuri noi: Rizling 68 fil.; Șiller 66 fil.; alb de masă
64 fileri.

Prețurile sunt semnate după *litru*. Să
expediază dela 50 litri în sus în butoae;
iar în jos în sticle. Sticlele nu să dau
imprumut, ci să compută în bani, luân-
du-se în rambursă deodată cu prețul
vinului.

(22) 3—14